

Szpitala prywatne w Austrii

David Potz

Szpitala prywatne mają długą tradycję w austriackim systemie ochrony zdrowia. Dzięki nowoczesnemu wyposażeniu oraz systemowi lekarzy prowadzących oferują usługi najwyższej jakości.

Austriacki system partnerów społecznych, rozwinięty po II wojnie światowej, ma długą i bogatą tradycję. Wpływa na działania polityczne i społeczne podejmowane w Austrii, jako jeden z czynników decydujących o stabilnym klimacie politycznym i sukcesie działań gospodarczych w ostatnich dziesięcioleciach. Partnerzy społeczni (do których należą przede wszystkim Austriackie Federalne Izby Handlu, Rolnictwa i Pracy, jak też Federacja Austriackich Związków Zawodowych) odgrywają ważną rolę w wielu obszarach decyzyjnych, takich jak np. wspólne uzgadnianie oceny projektów ustaw.

Cechą specyficzną austriackich partnerów społecznych jest to, że prawie każde przedsiębiorstwo austriackie musi być członkiem izby handlowej (lub rolniczej), podczas gdy jego pracownicy muszą być członkami Austriackiej Izby Pracowników.

Szpitala prywatne są członkami Austriackiego Zawodowego Stowarzyszenia Niepublicznych Szpitali i Zakładów Uzdrowiskowych (w dalszej części zwanym Stowarzyszeniem), które z kolei jest częścią Izby Handlowej. Stowarzyszenie to zostało powołane do życia w roku 1947 i obejmuje ok. 800 jednostek, takich jak niepubliczne:

- szpitala (z wyłączeniem niekomercyjnych),
- instytucje zajmujące się leczeniem i rehabilitacją,
- przychodnie lekarskie,
- kliniki diagnostyczne (radiologia, laboratorium...), zatrudniające łącznie ok. 25 tys. pracowników.

Główne zadania i obowiązki Stowarzyszenia to: ocena projektów ustaw dotyczących jego członków, informowanie o aktualnych i potencjalnych przyszłych formach rozwoju, negocjowanie kontraktów ramowych z publicznym sektorem ochro-

ny zdrowia, jak również działalność w obszarze *public relations* (głównie poprzez publikacje prasowe), czy też doradztwo dla członków.

Dwa rodzaje szpitali prywatnych

Zasadniczo w Austrii istnieją 2 rodzaje szpitali prywatnych:

- prywatne szpitala niekomercyjne,
- szpitala prywatne działające dla osiągnięcia zysku.

Pierwsze z nich są prowadzone głównie przez stowarzyszenia chrześcijańskie i pozostają ich własno-

Aby pozostać konkurencyjnymi w stosunku do nowych i dobrze wyposażonych szpitali publicznych, szpitala prywatne muszą oferować standardy odpowiadające 4-gwiazdkowym hotelom w pokojach tylko jedno- lub dwuosobowych

ścią. Zajmowany przez nie segment rynku wynosi 20 proc. w stosunku do całkowitej liczby łóżek szpitalnych. W związku z ich niekomercyjnym charakterem postrzegane są jako instytucje publiczne i mają te same źródła finansowania, co szpitale będące własnością publiczną. Dysponują zatem takimi samymi środkami pochodzącymi z systemu ubezpieczeń zdrowotnych, co szpitale publiczne. W przeciwieństwie do szpitali publicznych nie otrzymują jednak żadnych dodatkowych środków z budżetu państwa. Istnieją bardzo surowe przepisy prawne, regulujące kwestię uzyskania takiego statusu jednostki niekomercyjnej. Z powodu nadpodaży łóżek szpitalnych w Austrii rzeczą niezmiernie trudną staje się uzyskanie akredytacji, pozwalającej na założenie takiego typu szpitala.

Szpitale prywatne działające dla osiągnięcia zysku (zwane dalej prywatnymi) są członkami Stowarzyszenia, którego istotę wy tłumaczono powyżej. Szpitali tych jest w Austrii 48, dysponują łącznie 3 600 łóżek, lecząc ok. 100 tys. pacjentów rocznie. W odniesieniu do zajmowanego segmentu rynku dają to wielkość ok. 4,5 proc.

Publiczny sektor ochrony zdrowia w Austrii stoi na bardzo wysokim poziomie. Dlatego też szpitale prywatne mają raczej niewielką docelową grupę zamożnych obywateli, dysponujących prywatnymi polisami koasekuracyjnymi.

Uregulowania prawne dotyczące szpitali prywatnych są podobne do uregulowań szpitali publicznych. Istnieje jedynie kilka rodzajów ulg dla prywatnych podmiotów ochrony zdrowia. Muszą one spełnić te same co szpitale publiczne wymogi w zakresie standardów opieki medycznej, higieny, kwalifikacji zatrudnionego personelu i praw pacjenta. Jednakże dysponują innymi źródłami finansowania i nie muszą podejmować się leczenia każdego pacjenta, przekraczającego próg takiego szpitala, podczas gdy obowiązek taki ciąży na szpitalach publicznych.

System lekarzy prowadzących umożliwia regularne wizyty i leczenie u wybranego lekarza, który zdobył zaufanie tegoż pacjenta. Lekarz może być albo prowadzącym działalność gospodarczą specjalistą, albo pracownikiem innego szpitala. Dodatkowo stała obecność personelu lekarskiego danego szpitala zapewnia każdorazowo właściwą i całościową opiekę medyczną. Stosunek personelu lekarskiego do reszty pracowników różni się w zależności od szpitala. Pozostała część personelu (medycznego i niemedycznego) to w całości pracownicy danego szpitala. Jedynie w niektórych przypadkach mamy do czynienia z dodatkowymi pracownikami, niezatrudnionymi etatowo w danej placówce, lecz prowadzącymi samodzielną działalność.

Sprzęt technologiczny wykorzystywany w austriackich szpitalach prywatnych to wyposażenie najwyższej jakości, dostępny dla prawie wszystkich rodzajów chirurgii, w zależności od specjalizacji ośrodka. W szpitalach prywatnych nie prowadzi się jedynie zabiegów transplantacji oraz operacji na otwartym sercu.

Niektóre z prywatnych szpitali dysponują własnymi oddziałami położniczymi, oferującymi nie tylko opiekę *stricte* położniczą, ale również prowadzącymi szkoły rodzenia, masaż i pływanie dla noworodków oraz specjalne kursy dla ojców. Standardem na wszystkich oddziałach położniczych jest przebywanie nowo narodzonego dziecka wraz z matką. Ojcom zezwala się na spędzenie pierwszych nocy w szpitalu w tzw. rodzinnych pokojach dziecka.

Austriackie szpitale, zarówno prywatne, jak i publiczne, mogą pochwalić się bardzo wysokim standardem, nie tylko w odniesieniu do strony technicznej, ale również w zakresie higieny i wyposażenia oraz umeblowania sal. Dla szpitali prywatnych sytuacja ta pozostaje wyzwaniem, ponieważ jednym z czynników decydujących o wyjątkowej ofercie jest komfort

zakwaterowania. Aby pozostać konkurencyjnymi w stosunku do nowych i dobrze wyposażonych szpitali publicznych, szpitale prywatne muszą oferować standardy odpowiadające 4-gwiazdkowym hotelom w pokojach tylko jedno- lub

Jeśli pacjent jest ubezpieczony prywatnie, ubezpieczenie zdrowotne pokrywa koszty honorariów lekarzy oraz koszty zakwaterowania

dwuosobowych. Oznacza to dostępność radia i telewizji satelitarnej dla każdego pojedynczego pacjenta, łazienkę w każdym pokoju, minibar, znakomitą kuchnię, potrafiącą sprostać wymogom każdej diety, kafeterię, sklepy na terenie szpitala i wiele innych udogodnień.

Finansowanie prywatnych szpitali w Austrii

W zasadzie istnieją 3 źródła kapitałowe zasilające prywatne szpitale w Austrii:

- fundusze publiczne dostarczane przez PRIKRAF,
- prywatne ubezpieczenia zdrowotne,
- samodzielni płatnicy.

PRIKRAF (Fundusz Szpitali Prywatnych) dysponuje środkami pochodzącymi z publicznego systemu ubezpieczeń zdrowotnych, składającego się z 23 niezależnych ubezpieczycieli społecznych, dysponujących kwotą 72,67 mln euro w skali roku. Dlatego też jest to system zamknięty – w konsekwencji im więcej świadczy się usług, tym mniejsza jest kwota wnoszonych opłat. Fundusze pochodzące z PRIKRAF są wypłacane na podstawie prowadzonych działań zgodnie z orzeczeniem zawartym w Międzynarodowym Schemacie Przyczyn Zgonów (ICD) i wynoszą ok. 1/4 do 1/3 ogółu przychodów szpitala prywatnego.

Jeśli pacjent jest ubezpieczony prywatnie, ubezpieczenie zdrowotne pokrywa koszty honorariów lekarzy oraz koszty zakwaterowania. Wypłata środków następuje w zależności od okresu hospitalizacji

(liczba dni). Niektóre specjalne usługi medyczne (takie jak prewencyjne badania okresowe) są również opłacane przez prywatne firmy ubezpieczeniowe, co zależy od typu umowy ubezpieczeniowej zawartej przez pacjenta.

Część honorariów lekarzy prowadzących wypłacanych przez prywatnych ubezpieczycieli jest przekazywana do budżetu danego szpitala jako opłata za udostępnienie infrastruktury.

Pacjenci bez prywatnego ubezpieczenia zdrowotnego muszą sami płacić za leczenie i pobyt w szpitalu. Jednakże PRIKRAF płaci tę samą kwotę za ich leczenie, jak gdyby mieli oni prywatną polisę koasekuracyjną. Tak więc pacjent płaci mniej więcej tę kwotę, która zostałaby wypłacona z jego prywatnego ubezpieczenia zdrowotnego, gdyby takie było zawarte.

Finansowanie ze źródeł publicznych na zasadach opisanych powyżej działa na niekorzyść szpitali prywatnych. Za tę samą usługę medyczną publiczny system ubezpieczeń zdrowotnych płaci ok. 66 proc. mniej w szpitalach prywatnych. Co więcej – szpitale te nie dysponują żadnymi dodatkowymi środkami z tytułu podatków (tak jak placówki publiczne), pozwalającymi na zbilansowanie swych budżetów.

Dodatkowo prywatne firmy ubezpieczeniowe próbują redukować dokonywane wypłaty oraz utrzymywać ceny na niskim poziomie. Dlatego też szpitale prywatne nauczyły się działać efektywnie i w coraz większym stopniu są traktowane jako wzorzec i punkt odniesienia (*benchmark*) również dla szpitali publicznych.

Liderem w obszarze szpitali prywatnych w Austrii jest firma

HUMANOMED. Grupa działa od 1991 roku i obejmuje szpitale prywatne, instytucje zajmujące się leczeniem i rehabilitacją, przychodnie oraz domy spokojnej starości o ogólnej liczbie ponad 3 tys. łóżek, zatrudniające w sumie 2 500 pracowników. Główne obszary działania to finanse i księgowość, zarządzanie personelem, rachunkowość płacowa, przetwarzanie danych, prawo i organizacja, jak również marketing i komunikowanie się. Spółka pomyślnie działa też jako firma konsultingowa w obszarze publicznej oraz prywatnej ochrony zdrowia.

David Potz

– przedstawiciel Austriackiego Zawodowego Stowarzyszenia Niepublicznych Szpitali i Zakładów Uzdrawiskowych, pracownik HUMANOMED Krankenhaus Management GmbH – lider na rynku doradczym w zakresie austriackiej polityki ochrony zdrowia

Artykuł Davida Potza jest drugim z cyklu prezentacji systemów ochrony zdrowia, stosowanych obecnie w UE. Treść artykułu odzwierciedla w szerokim ujęciu informacje prezentowane przez autora podczas wrocławskiej konferencji na temat „Roli i miejsca prywatnych szpitali w systemie opieki zdrowotnej”. Opracowania i autoryzacji artykułów podjął się Instytut Medyczny EuroMediCare z Wrocławia.